

Informácia o výsledkoch kontroly chráničov zápästia, dlane, kolena a lakťa pre používateľov kolieskového športového vybavenia

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) ako orgán dohľadu nad trhom vykonala kontrolu dodržiavania požiadaviek a postupov posudzovania zhody vybranej sortimentnej skupiny osobných ochranných prostriedkov (ďalej len „OOP“) - chráničov zápästia, dlane, kolena a lakťa pre používateľov kolieskového športového vybavenia (ďalej len „chrániče“).

Hlavným cieľom kontroly bolo preveriť dodržiavanie povinností hospodárskych subjektov, ktoré uvádzajú na trh alebo sprístupňujú na trhu Slovenskej republiky OOP v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/425 o osobných ochranných prostriedkoch a o zrušení smernice Rady č. 89/686/EHS (ďalej len „*nariadenie (EÚ) č. 2016/425*“) v nadväznosti na zákon č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „*zákon č. 56/2018 Z. z.*“). Okrem uvedeného sa kontrolami preverilo, či vlastnosti, ktoré deklarujú výrobcovia OOP, zodpovedajú skutočnosti, t. j. či sú v zhode s technickými požiadavkami stanovenými v harmonizovanej technickej norme, ktorá sa na túto sortimentnú skupinu OOP vzťahuje.

OOP vo všeobecnosti musia byť pre používateľa bezpečné a musia chrániť nositeľa. Na trhu majú byť spotrebiteľom ponúkané iba OOP, ktoré sú v úplnom súlade s nariadením (EÚ) č. 2016/425 a spĺňajú uplatniteľné základné požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia podľa platných európskych harmonizovaných noriem. Konkrétne technické požiadavky pre chrániče sú stanovené v harmonizovanej technickej norme - STN EN 14120 + A1 Ochranné odevy. Chrániče zápästia, dlane, kolena a lakťa pre používateľov kolieskového športového vybavenia. Požiadavky a skúšobné metódy (ďalej len „*norma STN EN 14120 + A1*“)

Predmet kontroly

Predmetom kontroly boli chrániče s úrovňou ochrany 1, ktoré sú vhodné pre bežné kolieskové športy, okrem chráničov používaných pri hokeji na kolieskových korčuliach.

Obsah kontroly

SOI vykonávala kontroly plnenia povinností príslušných hospodárskych subjektov vyplývajúcich z právnych predpisov platných pre danú sortimentnú skupinu OOP nasledovnými formami:

Kontrola požiadaviek na označovanie chráničov

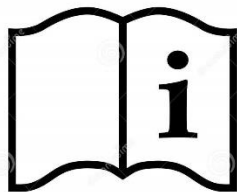
Chrániče musia byť v zmysle nariadenia (EÚ) č. 2016/425 viditeľne, čitateľne a nezmazateľne označené minimálne týmito údajmi:

- menom výrobcu (registrovaným obchodným menom alebo registrovanou obchodnou značkou) a poštovou adresou, na ktorej ho možno kontaktovať,
- menom dovozcu, ak existuje (registrovaným obchodným menom alebo registrovanou obchodnou značkou), a poštovou adresou, na ktorej ho možno kontaktovať,
- označením CE v správnom tvare,
- typovým číslom, číslom šarže alebo sériovým číslom, alebo akýmkoľvek iným prvkom,

- ktorý umožní ich identifikáciu,
- odkazom na príslušné použité harmonizované normy.

Chrániče sa musia v zmysle normy STN EN 14120 + A1, okrem povinných údajov podľa nariadenia (EÚ) č. 2016/425, označiť trvalo a viditeľne aj nasledujúcimi informáciami:

- veľkosťou, ktorá je určená rozsahom telesnej hmotnosti,
- úrovňou ochrany; v prípade chráničov, ktoré boli predmetom pokynu, ide o úroveň 1,
- zreteľným označením, či ide o pravú alebo ľavú stranu, ak je to vhodné,
- rokom výroby,
- piktogramom informujúcim o návode na použitie.

Obrázok č. 1 – Piktogram zobrazujúci informáciu o návode na použitie

Zároveň musí byť ku každému výrobku priložený návod na použitie, resp. informácie pre používateľov v slovenskom jazyku.

Kontrola sprievodnej a technickej dokumentácie

Predmetom kontroly bola sprievodná a technická dokumentácia:

- pokyny pre užívateľa, v zmysle požiadaviek uvedených v príslušnej norme, v štátnom jazyku,
- EÚ vyhlásenie o zhode,
- časť technickej dokumentácie (v odôvodnených prípadoch).

Pokyny pre užívateľa

Výrobcovia zabezpečia, aby boli k OOP pripojené pokyny pre užívateľa. Pokyny pre užívateľa musia obsahovať minimálne predpísané údaje stanovené v prílohe č. II bode 1.4. nariadenia (EÚ) č. 2016/425. Ak sa OOP sprístupňujú na trhu v baleniach, ktoré obsahujú viacero jednotiek, mali by byť pokyny a informácie priložené ku každej najmenej predajnej jednotke.

EÚ vyhlásenie o zhode

V súlade s nariadením (EÚ) č. 2016/425 musí byť každý OOP sprevádzaný EÚ vyhlásením o zhode alebo v sprievodnej dokumentácii musí byť uvedená internetová adresa, na ktorej je EÚ vyhlásenie o zhode dostupné. EÚ vyhlásenie o zhode sa vyhotovuje v štátnom jazyku alebo sa do štátneho jazyka preloží. EÚ vyhlásenie o zhode musí obsahovať minimálne predpísané údaje stanovené v prílohe č. IX nariadenia (EÚ) č. 2016/425.

Technická dokumentácia

Predmetom kontroly, v odôvodnených prípadoch, bola tá časť technickej dokumentácie, ktorá preukazovala splnenie požiadaviek v zmysle nariadenia (EÚ) č. 2016/425 (protokoly o skúške, resp. výsledky skúšok vykonaných na overenie zhody OOP s uplatniteľnými základnými požiadavkami na bezpečnosť a ochranu zdravia). Technická dokumentácia musí jednoznačne odkazovať na kontrolovaný výrobok.

Kontrola skutočných vlastností

V rámci kontroly boli priamo z ponuky trhu SR odobraté chrániče na posúdenie plnenia stanovenej technickej požiadavky s dôrazom na ich bezpečnosť a uvedená kontrola bola vykonávaná v akreditovanom laboratóriu.

Výsledky kontroly

Kontrola chráničov prebiehala na národnom trhu SR, kde okrem kamenných predajní boli kontrolované aj internetové obchody.

1. Kontrola na národnom trhu

V sledovanom období vykonala SOI kontroly plnenia povinností príslušných hospodárskych subjektov, vyplývajúcich z právnych predpisov platných pre danú sortimentnú skupinu OOP, čo sa týka označovania povinnými údajmi, sprievodnej a technickej dokumentácie **v 63 prevádzkových jednotkách** (ďalej len „PJ“) v rámci celého Slovenska, pričom nedostatky boli zistené **v 24 PJ**, čo predstavuje takmer **38 % PJ s nedostatkom**.

Celkovo bolo prekontrolovaných **63 druhov** chráničov pričom nedostatky boli zistené **u 39 druhov** v celkovej hodnote **2 465,28 €**, čo predstavuje **62 % druhov s nedostatkom**.

Najpočetnejším zisteným nedostatkom pri kontrolách bolo chýbajúce EÚ vyhlásenie o zhode alebo odkaz na webovú stránku, kde je toto vyhlásenie publikované, pričom tento nedostatok bol zistený u **30 druhov**. Ďalším nedostatkom s vysokým výskytom bolo chýbajúce označenie výrobcom. Pri kontrolách bolo zistených **16 druhov** s týmto nedostatkom.

Tabuľka č. 1 – Prehľad zistených nedostatkov chráničov

Zistený nedostatok	Počet druhov s nedostatkom
chýba označenie CE	2
chýba označenie výrobcu s plnou adresou	16
chýba označenie dovozcu s plnou adresou	4
chýba označenie typu, číslo šarže alebo sériové číslo, resp. údaj umožňujúci identifikáciu	1
chýba označenie veľkosti	3
chýba označenie číslom normy	2
chýba označenie úrovňou ochrany	4
chýba označenie piktogramom informujúcim o návode na použitie	4
výrobok nesprevádzalo EÚ vyhlásenie o zhode alebo chýbala internetová adresa, na ktorej je dostupné	30
EÚ vyhlásenie o zhode nebolo v súlade s predpísanými požiadavkami	9

Zo 63 kontrolovaných druhov bol u **49 druhov** výrobca so sídlom v **Európskej únii**, pričom **nedostatky** boli zistené pri 25 druhoch, čo predstavuje **51 %**. Zvyšných **14 druhov** malo výrobcu so sídlom mimo Európskej únie, t. j. išlo o výrobky z tzv. **tretích krajín**, pričom

nedostatky boli zistené u všetkých 14 druhoch, čo predstavuje **100 %**. Z uvedeného možno konštatovať, že v segmente OOP, akými sú chrániče, výrobcovia so sídlom v EÚ majú zodpovednejší prístup k plneniu si povinností podľa harmonizovaných právnych predpisov, ako výrobcovia mimo EÚ.

Opatrenia na ochranu trhu

Na základe výsledkov kontrol povinného označovania, sprievodnej a technickej dokumentácie bolo kontrolovaným osobám v zmysle zákona č. 56/2018 Z. z. umožnené prijať nápravné opatrenia v **26 prípadoch** na **37 druhov** v celkovej hodnote **2 447,38 €** a v **2 prípadoch** na **4 druhy** v celkovej hodnote **312,98 €** boli uložené povinné opatrenia.

2. Kontrola skutočných vlastností

V rámci kontroly inšpektori SOI odobrali na overenie bezpečnosti a zhody s predpísanými technickými požiadavkami **12 druhov chráničov**. Skúšky sa vykonávali v akreditovanom laboratóriu.

Na chráničoch sa overovalo, či deklarované vlastnosti, ako sú pripevnenie a odolnosť proti nárazu sú v súlade s požiadavkami normy STN EN 14120 + A1. Chrániče sa pri bežných pohyboch a pri nárazoch nesmú ľahko premiestniť z oblastí, na ktorých ochranu sú určené. V odolnosti proti nárazu sa vrstva chrániča nesmie zlomiť alebo rozdeliť.

Z **12 odskúšaných druhov chráničov 4 nevyhoveli** stanoveným technickým požiadavkám normy STN EN 14120 + A1. V **3 prípadoch** išlo o nedostatok, ktorý nepredstavuje pre spotrebiteľa ohrozenie bezpečnosti. Pri skúške chráničov sa vrstva odolná proti oderu roztrieštila. Vzhľadom na to, že spodná vrstva (čalúnená časť chrániča) ostala neporušená, výrobok nepredstavuje riziko ohrozenia zdravia spotrebiteľa.

V **jednom prípade** výrobok vykazoval také nedostatky, ktoré môžu mať za následok ohrozenie bezpečnosti a zdravia spotrebiteľov a bol vyhodnotený ako **nebezpečný výrobok**. Zistené nedostatky predstavujú **vysoké riziko** poškodenia zdravia, pretože výrobok neposkytuje očakávanú ochranu, ktorú od neho spotrebiteľ očakáva. U daného výrobku došlo pri skúške k úplnému stiahnutiu chráničov z ruky a nohy, pričom chrániče laktia súčasne neposkytli požadovanú úroveň ochrany ani proti nárazu, pretože vrstva odolná proti oderu sa v celej hrúbke škrupinky roztrieštila.

SOI v prípade nezhodných výrobkov umožnila kontrolovaným subjektom prijať nápravné opatrenia s tým, že do doby odstránenia zistených nedostatkov na výrobkoch nebudú tieto ďalej sprístupňovať a súčasne budú o zistenom nedostatku informovať všetkých svojich odberateľov.

V prípade nebezpečného výrobku boli opatrenia rozšírené o povinnosť informovať spotrebiteľov o tomto nebezpečnom výrobku s tým, že spotrebiteľ má pri vrátení nebezpečného výrobku predávajúcemu, u ktorého bol predmetný výrobok zakúpený, právo na vrátenie kúpnej ceny, opravu výrobku v primeranom čase, ak možno zaistiť bezpečnosť opraveného výrobku alebo na výmenu výrobku za bezpečný výrobok rovnakého typu a aspoň rovnakej hodnoty a kvality na základe výslovného súhlasu spotrebiteľa.

SOI informovala o výskyte nebezpečného druhu chráničov spotrebiteľov na svojej internetovej stránke www.soi.sk a zároveň oznámila všetky dostupné podrobnosti, najmä údaje o identifikácii výrobku, pôvode a dodávateľskom reťazci výrobku, riziku súvisiacom s výrobkom, povahe a trvaní prijatých vnútroštátnych opatrení do systému na rýchlu výmenu informácií Safety Gate/RAPEX.

Záver

Hlavným cieľom kontroly bolo preveriť dodržiavanie povinností hospodárskych subjektov, ktoré uvádzajú alebo sprístupňujú chrániče na trhu SR. Išlo najmä o kontrolu sprievodnej a technickej dokumentácie, správnosti a úplnosti ich označovania a v neposlednom rade aj o kontrolu technických vlastností.

Výsledky kontroly plnenia povinností príslušných hospodárskych subjektov preukázali, že z celkového počtu kontrolovaných druhov **62 % nespĺňalo** predpísané požiadavky platných právnych predpisov. Jedným z najčastejších faktorov, prečo tieto výrobky nie sú v súlade s predpísanými požiadavkami, je neznalosť, resp. nesprávna aplikácia príslušnej legislatívy. Najčastejším nedostatkom bolo chýbajúce alebo nesprávne EÚ vyhlásenie o zhode a chýbajúce označenie OOP výrobcom.

V rámci kontroly prebiehala aj kontrola overenia súladu skutočných vlastností chráničov sprístupňovaných na trhu SR s predpísanými technickými požiadavkami na základe odberu vzoriek výrobkov z priamej ponuky pre spotrebiteľov.

Výsledky skúšok preukázali, že až **33 % chráničov nespĺňalo predpísané technické požiadavky**. Zo 4 druhov s technickým nedostatkom, iba 1 druh vykazoval také nedostatky, ktoré majú priamy vplyv na bezpečnosť spotrebiteľov a bol vyhodnotený ako nebezpečný výrobok s vysokým rizikom.

Možno konštatovať, že pôvod výrobkov mal vplyv na plnenie si povinností výrobcov v zmysle nariadenia (EÚ) č. 2016/425 v skupine výrobkov, akou sú chrániče, vzhľadom na to, že zastúpenie výrobkov s nedostatkom bolo u výrobkov vyrobených v EÚ približne na úrovni 50 %, pričom u výrobkov vyrobených mimo EÚ boli všetky kontrolované druhy s určitým nedostatkom.

Pretože výsledky kontroly preukázali neuspokojivú úroveň hlavne v plnení informačných povinností, ale aj v plnení technických požiadaviek, SOI bude pokračovať v kontrolách v oblasti osobných ochranných prostriedkov určených pre spotrebiteľa aj v nasledujúcom období.